

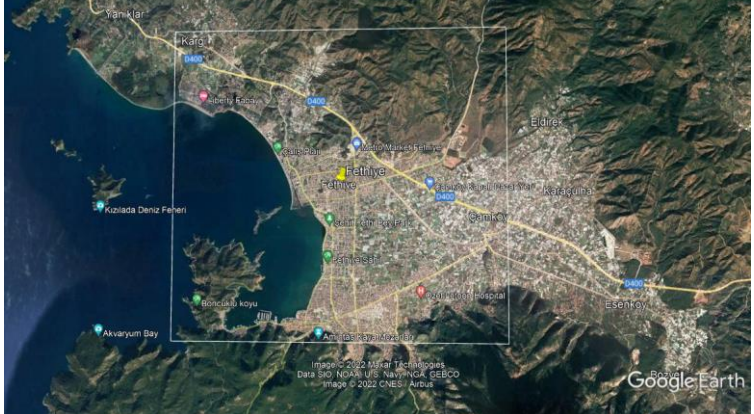

R101X		YÖRÜK MÜZELERİ VE YÖRÜK KÜLTÜRÜ								TOPLAM PUAN:		100	
GENEL SIRALAMA (101)		Doğal ve Manzaralı Yerler (24)				Kültürel ve Tarihsel Değerler (41)				Rekreasyon Faaliyetleri (9)		Etkinlik ve Festivaller (28)	
65						25							
TURİZM TEMASI										ÇEKİM GÜCÜ	DOĞRUDAN ÇEKİM		
Deniz Turizmi	Ekoturizm	Etkinlik Turizmi	Gastronomi Turizmi	Kent Turizmi	Tarihsel ve Arkeolojik Kültür Turizmi	Kültürel Miras Turizmi	Likya Yolu Turizmi	Sağlık Turizmi	Spor Turizmi		Su altı ve dalış turizmi	TAMAMLAYICI ÇEKİM	
										KORUNMASI GEREKEN		GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN	
										SWOT SONRASI DEĞERLENDİRME	ÖNCELİĞİ OLMAYAN		
											GEREKSİZ		
 													
1	Adı (Tarihsel süreci içinde bilinen ve kullanılan adları)									YÖRÜK MÜZELERİ VE YÖRÜK KÜLTÜRÜ			
2	Tanımı - Niteliği (Ne tür bir etkinlik alanı olduğunu vurgulayan tanım)									Doğal – manzaralı yer			
										Rekreasyon faaliyeti			
										Kültürel ve tarihsel değer			
										Özel etkinlik ve festival			
										Konaklama			
										Kongre / toplantı olanağı			
										Yiyecek içecek hizmeti			
										Alışveriş			
										Çeşitli hizmetler			
										Ulaştırma ve altyapı			
İş gücü													

<p>3</p>	<p>Mevkii (Mevkii, adresi + Google map üzerinde gösterilebilir)</p>											
<p>4</p>	<p>Öyküsü (Neden çekim yarattığını açıklayan kısa öyküsü)</p>	<p>Anadolu'da Türklerin gelişiyle görülmeye başlayan Yörük kültürü, günümüze kadar ulaşan önemli bir kültürel mirastır. Yörüklerin mesken tuttuğu önemli bölgelerden birisi olan ve günümüzde de bu kültürün izlerinin görüldüğü Fethiye ve Seydikemer çevresinde kurulan özel Yörük müzeleri, Yörük kültürünün korunması ve gelecek nesillere aktarılması için önemli araçlardır.</p> <p>Halen, Kargı mahallesinde Enver Yalçın'ın 2008 yılında kurmuş olduğu "Enver Yalçın Yörük Müzesi", Çalış'ta İsmail Uzunoğlu'nun kurmuş olduğu "Kerimoğlu Yörük Çadırları ve Yörük Köyü Müzesi" ve Karaçulha'da Ramazan Kıvrak'ın kurmuş olduğu "Yörük Parkı ve Yörük Müzesi" bölgenin üç özel müzesi olarak hizmet vermektedir.</p> <p>Müzelerde üç işletmecinin atalarından miras kalan ve çeşitli yörelerdeki Yörük obalarından, Yörük ailelerinden topladıkları binlerce eşya sergileniyor. Yörüklerin yaşam biçimlerinin anlatıldığı, Yörük Müzeleri yılın her günü ziyaret edilebiliyor. .</p> <p>Müzelerde korunarak sergilenen etnografik değerlerin bazıları şöyle: Giyim/kuşam, tarım aletleri, kağı arabası tekeri, yaba, yayık, galbır (kalbur)/elek, heybe/torba, halı/kilim, şal, örtüler, gap/gacak (kap/kaçak) ve diğer mutfak araç - gereçleri radyo ve ev eşyaları, oturma grupları, el işi örnekleri.</p> <p>Etnografik değerler ekin biçen, harman döven, koyun güden, kuyudan su taşıyan, yemek pişiren, sofrada yemek yiyen, dikiş diken, örgü ören, semer/eyer yapan, ocak başında demir döven, çeyiz hazırlayan, elbise diken, insanların maketleri ve geçmişe ait fotoğraf ve belgelerle ve bilgilendirici levhalarla sergilenmekte ve ziyaretçilerin büyük ilgisini çekmektedir.</p> <p>Ramazan Kıvrak'ın uzun yıllardır yerli ve yabancı çeşitli TV kanalları için hazırladığı "Yörük Obaları" belgeseli ve görsel ve yazılı medyada yer alan haber programlarda her üç müzenin de Yörük kültürünün tanıtımına büyük katkısı olmuştur.</p>										
<p>5</p>	<p>Ulaşım / yol durumu (Ulaşım - yol durumu verileri. Nasıl ulaşılabilir?)</p>	<table border="1"> <tr> <td>Özel / kiralık araç</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Seyahat acentesi tur organizasyonu</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Toplu ulaşım araçları</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Yürüyüş - bisiklet</td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>Diğer – Notlar:</td> <td></td> </tr> </table>	Özel / kiralık araç	X	Seyahat acentesi tur organizasyonu		Toplu ulaşım araçları	X	Yürüyüş - bisiklet	X	Diğer – Notlar:	
Özel / kiralık araç	X											
Seyahat acentesi tur organizasyonu												
Toplu ulaşım araçları	X											
Yürüyüş - bisiklet	X											
Diğer – Notlar:												

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

6	Altyapısı ve erişilebilirlik verileri	Yol	Elektrik	Su	İş gücü	İnternet	WC, Hijyen Olanakları
		X	X	X	X	X	X
		Not:					
7	Sahip olduğu çevre değerleri ve özellikleri						
8	Yakınındaki yeme içme tesisleri ve özellikleri	Müzelerde restoran ve kafeterya hizmeti de verilmektedir.					
9	Yakınındaki konaklama tesisleri ve özellikleri	Müzelerin yakın çevresinde konaklama tesisleri bulunmaktadır.					
10	Yakınındaki ilk yardım ve sağlık merkezlerinin erişim bilgileri	Kargı ve Karaçulha'da Aile Sağlık Merkezleri ve Çalış'ta Devlet Hastanesi kolayca ulaşılabilecek uzaklıktadır.					
11	Yakınındaki Spor ve eğlence tesisleri ve özellikleri	---					
12	Yakınındaki alışveriş olanakları ve özellikleri	---					
13	Yöre halkının bakışı, sahiplenışı ve koruma - geliştirme çabası	Yöre halkı müzelerle sahiplenmiştir.					
14	İlgi gösteren kesimler, ziyaretçi / tüketici sayısı ve profili	Müzeler ücretsiz olduğu için yöre halkı, yerli ve yabancı turistlerce ziyaret edilmektedir.					
15	Ziyaret / kullanım / tüketim için en uygun sezon	Yıl boyunca ziyaret edilebilir.					
16	Kayda değer diğer özellikleri	<p>Yörük; yürü(mek), yörü(mek), kelimesinden türetilmiştir. Bu haliyle, Yörük, "yürüyen", "göçen", "göçebe" veya "yarı göçebe" olarak yaşayan insan demektir. Terimin ilk anlamı göçebe yaşayış tarzı ile ilgili olsa da zamanla "göçebe" yaşayıştan ayrılmış, toprağa bağlanmış, köylüleşmiş, hatta kentlileşmiş insanların bir bölümü, atalarının yaşayış biçiminin adı olan "Yörük" sözünü kendilerine sıfat olarak kullanmaya devam etmişlerdir. Osmanlı devleti döneminde ortaya çıkan bu ad, göçebe yaşayışın sosyal hayattan çekilmesine paralel olarak yavaş yavaş unutulmaya başlamıştır. Yaşayış ve ekonomik üretim tarzının adı olan Yörüklük, günümüzde bir kültürel yapı özelliği taşımaktadır. Yörük, bir etnik yapının adı değildir. Yörüklüğü, farklı bir etnik grup şeklinde göstermek, Türkmen ve Türk adından ayrı düşünmek mümkün değildir.</p> <p>Yörükler, etnik olarak Türklerin Türkmen/Oğuz kolundandırlar. Pek çok kaynakta "Türklerin Anadolu'ya göçüyle yerleşik hayata geçen Oğuz Türkleri Türkmen adıyla kalmış, göçebe kalanlar ise Yörük adıyla anılmışlardır" denilmekte ise de bu tam da doğru bir tespit değildir. Yazılı kaynaklarda, Türkmen adına ilk defa, XI. Yüzyıl eseri olan Kaşgarlı'nın Divanu Lügai't-Türk adlı eserinde rastlamaktayız. Yörük adının, bir taifeyi adlandırmasının varlığı ise XVI. Yüzyılda geçer. Kanaatimce, XVI. Yüzyıldan sonra Türkmen adından ziyade Yörük adının kullanılmasının sebepleri vardır. Türkmenler; Osmanlı döneminde devlete sık sık başkaldırmış, onunla savaşmış, merkezi devletten uzaklaştırılmış olmak duygusuyla isyan etmiştir.</p>					

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

		<p>Yörükler, Türkmen/Oğuz boylarıdır. Yörük, göçebe hayat tarzını benimsemiş insandır. Yörük sözü, Anadolu’da yaylak-kışlak hayatı yaşayan Türkmen aşiretleri (obaları) için de kullanılır. 1990’lara kadar azalarak devam eden bu yaşama biçimi, günümüzde çok az da olsa hâlâ devam ettirilmektedir.</p> <p>Tarihi dönemlerde Yörük; baharı yazlakta, yazları yaylakta, güzleri güzlekte, kışları kışlakta geçiren insandır. Yörüğün hayatı hayvanına bağlıdır. Sahip olduğu temel güç kaynağı hayvanlarıdır. Yörük ekonomisinin temel dayanağı hayvan besleyiciliğine dayanır. Yörük; esas olarak küçük baş hayvan besleyiciliği ile at ve deve besleyiciliği yapar. Keçi ve koyun bunun en belirgin kaynaklarıdır. Deve ve at ise daha çok binme ve yük çekme aracıdır. At binittir, deve göçüt veya yüklet. Dede Korkut Kitabı’nda veya Divanu Lügai’t-Türk’te bunun en güzel tarifleri vardır.</p> <p>Muğla Yörüklerinde keçi başta olmak üzere, koyun, deve ve at önemli bir yer tutar. Günümüzde yapılmakta olan Deve güreşi, Rahvan at yarışı ve boğa güreşleri bu yaşayış ve kültürün bakiyeleri ve yansımalarıdır. Tespitlerimize göre; Muğla Yörük/Türkmenleri arasında, Menteşe Beyliğinin kurulması sürecinde gelen Türkmenlerden başka da gelenler olmuştur. Bu sayı sanıldandan da çoktur. Konya, Karaman, Kütahya, Adana, Antalya, Denizli, Aydın, Malatya, Adıyaman, Erzincan vb. bölgelerden gelip Muğla bölgesine yerleşen çok sayıda Türkmen/Yörük vardır. Bunların bir bölümü önce Konyaya, daha sonra Denizli Tavas’a oradan da Muğla bölgesine yerleşmiştir.</p> <p>Türklerin göçebe veya yarı göçebe yaşayışı ve düşünüşünün adı olan Yörük/Türkmenlik kaynağını çevre, hayvan ve insan sevgisinden alır. Bu geleneğin evrensel olabilecek değerlerinin tespit edilerek düşünsel ve kültürel bir varlık olarak canlandırılması Türk kültürü açısından faydalıdır. Yörük hayatının bir bölümü de alternatif bir turizm anlayışı içinde ele alınarak günlük hayat içinde canlandırılabilir. Bu yolla Türk kültür hayatının zenginliği hem gelecek kuşaklara, hem de yabancı turistlere gösterilebilir.</p>		
17	Farklılık derecesi (Turistler birçok seçeneğe sahip olduğunda, yeni ve farklı bir çevre sunan bir varış yeri seçerler. Farklılık, turistik ürünü "satmak için kullanılan" nihai özellik olabilir. Diğer benzer çekim merkezleriyle karşılaştırması için dört noktalı bir ölçek)	Ulusal veya uluslararası öneme sahip bir çekiciliği temsil eder	4	
		Pazardaki benzer az sayıdaki merkezlerden biri olan çekim	3	X
		Piyasadaki ortalama çekiciliği temsil eder	2	
		En çok çevresindeki topluluklardan gelen ziyaretçilere hizmet veren bir cazibe merkezini tanımlar.	1	
18	Kalite (Fiziksel görünüm, işletme prosedürleri, müşteri memnuniyeti ve bir turizm kaynağının diğer özelliklerini değerlendirmek için beş puanlık objektif bir genel değerlendirme.)	Üstün	5	
		İyi	4	
		Ortalama	3	X
		Şöyle böyle	2	
		Kalitesiz	1	

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

19	Çekim gücü – cazibe (önemli bir ekonomik getiri elde etmek için yeterli ziyaretçi çekebilir mi? Çekme gücü, çekim merkezini ziyaret etmek için belirli bir mesafeye seyahat edecek turist sayısı ile ölçülür. Dört puanlık bir ölçek.)	<i>Cazibe, çok devletli, ulusal veya uluslararası bir pazardan çekilme potansiyeline sahiptir</i>	4	
		<i>Cazibe, bölgedeki büyük bir metropol alanından çekilme potansiyeline sahiptir</i>	3	X
		<i>Cazibe, bölgedeki turistleri çekme potansiyeline sahiptir ancak bölgedeki belli başlı şehirlerden değil</i>	2	
		<i>Cazibe, çoğunlukla yerel topluluktan ve bitişik alandan çekecektir.</i>	1	
20	Turistik çekim gücünü oluşturan özellikleri – güçlü yönleri	<ul style="list-style-type: none"> Müzelerdeki ilginç etnografik değerler, Yörük kültürünün halen süregelmesi, Müzelerin ücretsiz olması, Müzelerde “köy kahvaltısı” ve yerel yemeklerin sunulduğu restoran ve kafeterya işletmelerinin bulunması.		
21	Gelişmesini engelleyen Sorunlar ve yetersizlikleri – zayıf yönleri	<ul style="list-style-type: none"> Yeterince tanıtılmaması		
22	Gelişimi ve çekim özelliğini arttıran fırsatlar	<ul style="list-style-type: none"> Kültür turlarına ilginin artması		
23	Gelişimi ve çekim özelliğini azaltan tehditler	<ul style="list-style-type: none"> Yiyecek – içecek hizmetlerinin müze fikrinin önüne geçmesi.		
24	Seyahat güdüsü (motivasyonu) (Turistlerin belirli bir kaynağı ziyaret etmelerinin beş nedeni ve çekim merkezi için ziyaretçilerin motivasyonu en iyi tanımlayan bir yanıt)	<i>Çevre, manzara.</i>	Estetik	
		<i>Aileyi ve arkadaşlarını ziyaret etmek, köklerini bulmak, arkadaşlık</i>	Aidiyet	
		<i>Kültürel nedenlerden, eğitim programlarından dolayı.</i>	Bilgi	
		<i>Ziyaretçiler kaçış, kum ve güneş, gerginlik azaltma istiyor.</i>	Dinlenme	
		<i>Ego geliştirme, sosyal tanınma, statü ve prestij arayışı.</i>	Statü	
25	Ekolojik ve sürdürülebilir turizm açısından uygunluğu	Uygun		
26	Genel değerlendirme	A - Hazır	B – Neredeyse Hazır	C – Potansiyel Hazır
		X		
27	SONUÇ: <ul style="list-style-type: none"> Yörük Müzeleri ve Yörük Kültürü, Fethiye ve Seydikemer bölgesi turizmi için düşük çekim gücüne sahip turizm çekim merkezlerinden biridir. Kıymet takdiri belirleme anketleri sonucunda, Genel Sıralamada 101 çekim merkezi arasında 65. ve Kültürel Çekim Merkezleri dizininde 41 merkez arasında 25. sırada yer almasının nedeni çekim, farklılık ve kalite göstergelerinin diğer merkezlere oranla ortalamanın altında bir değerde olmasıyla açıklanabilir. Yörük Müzeleri ve Yörük Kültürü yurt içi ve dışından doğrudan turist getirebilecek güce sahip değildir. Ancak, bölgeye tatil amacıyla gelen turistlere ziyarete sunulabilecek bir kültür turu etkinliğinin unsuru olabilir. Bu özelliği ile tamamlayıcı çekim gücüne sahiptir. Bölgenin hâkim kültürünün turizmde güçlü bir çekim yaratmamasının temel nedenlerinden biri bu kültürün insanların ekonomik nedenlerle giderek yaşam biçimlerini değiştirmeleri ve Toroslarda bu kültürün uygun yaşam alanlarında turistlere sunulacak ortam ve hizmet ürünü hazırlanmamasıdır. Bu konuda, seyahat acentelerinin kültür turlarında daha popüler ve kazançlı rotalara yönelmeleri de etken bir nedendir.			

FTSO TURİZM VARLIKLARI ENVANTERİ – TURİSTİK ÇEKİM MERKEZİ TANITIM FORMU

- Yörük kültürünün sergilendiği özel müze alanlarında ise ziyareti anımsatacak ürünlerin satışı ve turistleri daha fazla bilgilendirip, eğlendirecek geleneksel ritüeller yapılmamaktadır.
- Özellikle Çalış'taki yörük müzesine gurbetçilerimizin büyük ilgi göstermesi dikkat çekici bir önem arz etmektedir. Bu potansiyelin değerlendirmelerinin dikkate alınarak, geliştirme ve iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Aşağıda saptanan öneriler doğrultusunda yapılacak iyileştirme çalışmaları ile, Yörük Müzeleri ve Yörük Kültürünün daha fazla turizm çekim gücü yaratacağı ve bölge ekonomisine katkısının daha fazla olacağı düşünülmektedir.
- Yapılan Swot analizi sonrasında Yörük Müzeleri ve Yörük Kültürü “**geliştirilmesi gereken**” çekim merkezi olarak değerlendirilmiştir

ÖNERİLER:

- Yörük kültürünün tanıtılması ve kültür turları programına alınması için yaylalardaki Yörük obaları ile müzelerin birlikte değerlendirilmesi yararlı olacaktır.
- Müzeler özel işletmeler olduğu ve gelirlerini bünyelerindeki restoran ve kafeteryalardan sağladıkları için reklam çalışmalarını, Fethiye'nin turizm tanıtımında yapılan çalışmalara destek vererek, bu çalışmalarla bütünleştirmeleri gereklidir.
- Yörük kültürünün sergilendiği özel müze alanlarında turistlere ziyaretlerini anımsatacak çeşitli hediyelik ürünlerin satışı yapılmalı ve geleneksel kültürün halk müziği, halk dansları, seyirlik oyunları, el sanatları ve gastronomi ürünleri ile tanışmaları sağlanmalıdır.
- Bu tür etkinliklerde en özel hatıranın fotoğraf olduğu düşüncesi ile, kültürün sergilendiği doğal alanlar ve müzelerde özel fonlar ve mizansenler hazırlanarak, ziyaretçiler fotoğraf çekmeye özendirilmelidir.
- Sosyal medya ve diğer iletişim araçları tanıtım için etkin olarak kullanılmalıdır.